



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 314/2025-8

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Karolom Porubčinom, Centrum 27/32, Považská Bystrica, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/249/2022 z 12. decembra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 14. marca 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 7Cdo/249/2022 z 12. decembra 2024 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhuje zrušiť napadnuté uznesenie, vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie a priznať mu náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na všeobecných súdoch prebiehal spor o vypořádanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“) po rozvode manželstva. Sťažovateľ vystupoval v procesnom postavení žalovaného. Predmetom vypořádania sa okrem iného stala aj nehnuteľnosť patriaca do BSM, a to rodinný dom bližšie špecifikovaný v rozhodnutiach všeobecných súdov, ktorého hodnota bola ustálená na sumu 135 561,39 eur. Túto nehnuteľnosť prikázali všeobecné súdy do výlučného vlastníctva žalobkyne a zároveň jej uložili povinnosť zaplatiť sťažovateľovi sumu 67 968,30 eur na vyrovnanie jeho podielu.

3. S takýmto vyporiadáním nehnuteľnosti patriacej do BSM sťažovateľ nesúhlasil a v spore uplatnil riadny i mimoriadny opravný prostriedok. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pričom tvrdil, že všeobecné súdy sa nezaoberali jeho argumentáciou týkajúcou sa toho, že počas manželstva v prevažnej miere zabezpečil a realizoval okrem výstavby rodinného domu aj výstavbu príslušenstva k nehnuteľnosti. Ako svojvoľný vyhodnotil postup všeobecných súdov, ktoré akceptovali vzťah žalobkyne k nehnuteľnosti z dôvodu výlučného vlastníctva žalobkyne k pozemkom pod a okolo domu, pretože zákon takéto kritériá neurčoval. Navyše, súdne konanie týkajúce sa vlastníckeho práva k pozemkom nebolo v čase rozhodovania súdu prvej inštancie právoplatne skončené. Podľa jeho názoru súdy jednostranne a svojvoľne vyhodnotili dôkazy, pokiaľ išlo o otázku jeho vnosu do BSM, najmä pokiaľ išlo o finančné dary, ktoré dostal v hotovosti od svojich rodičov.

4. Najvyšší súd napadnutým uznesením z 12. decembra 2024 odmietol dovolanie sťažovateľa podľa § 447 písm. c) CSP a žalobkyni priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti rekapituluje skutkový stav veci a opakuje tie isté argumenty, ktoré uviedol v dovolaní. So závermi najvyššieho súdu nepolemizuje, ale svoju ústavnoprávnu argumentáciu obmedzuje výlučne na konštatovanie, že najvyšší súd mu rozhodnutím o odmietnutí dovolania *„odňal prístup k súdu, ktorý by za použitia procesných pravidiel vzťahujúcich sa na dovolacie konanie dospel k spravodlivému rozhodnutiu“*.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru, ku ktorému malo dôjsť napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

7. V nadväznosti na obsah ústavnej sťažnosti ústavný súd uvádza, že jeho úlohou nie je opätovne preveriť správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu dovolacieho súdu je jeho úlohou posúdiť, či sa najvyšší súd s podaným dovolaním vysporiadal v súlade s požiadavkami kladenými na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, jeho preskúmateľnosť a ústavnoprávnu udržateľnosť.

8. V tejto súvislosti ústavný súd stabilne judikuje, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu, ktorý nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Je preto vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby takáto interpretácia nebola svojvoľná, alebo formalistická a aby bola čo najstálejšia, a teda súladná s právom na súdnu ochranu (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010).

9. Ústavný súd sa tak pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zameral na posúdenie, či najvyšší súd v napadnutom uznesení ústavne akceptovateľným spôsobom vysvetlil dôvody odmietnutia dovolania sťažovateľa. Po náležitom preskúmaní napadnutého uznesenia konštatuje, že pochybenie ústavnoprávnej intenzity v posudzovanom prípade nezistil. Ústavný súd pritom uvádza, že sťažnostné námietky sťažovateľa boli obsahom i jeho dovolacích námietok, s ktorými sa najvyšší súd riadne vysporiadal a jednoznačne vysvetlil, prečo ich považoval za nedôvodné.

10. Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia najskôr poukázal na závery všeobecných súdov, na konkrétne časti odôvodnenia, v ktorých sa zaoberali výhradami sťažovateľa, a nadväzne uviedol právne dôvody odmietnutia dovolania. Zastával názor, že obsah spisu nedáva podklad na záver, že by odvolací súd odôvodnil svoje rozhodnutie (v jednote s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie, pozn.) spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP. Práve naopak, súdy oboch nižších inštancií podľa jeho názoru poskytli primerané odpovede na všetky dovolaním kladené otázky (prikázanie rodinného domu s príslušenstvom žalobkyni, otázka vnosu sťažovateľa do BSM). Ako rozumné a logické vyhodnotil úvahy súdov pri rozhodnutí o prikázaní veci do výlučného vlastníctva žalobkyni, ktoré boli založené na podrobnom zhodnotení všetkých relevantných okolností (plnohodnotné využitie vzhľadom na vlastníctvo pozemku pod a okolo domu, rodisko žalobkyni, bezprostredná blízkosť rodinných príslušníkov a ich vzájomné silné väzby), a rovnako i tvrdenia sťažovateľa o tom, že by sa výlučne on pričínil o to, že dom bol postavený a udržiavaný. Obaja manželia totiž zarábali, mali spoločne úvery, ktorými financovali stavbu domu. Všetky závery najvyššieho súdu sú podporené odkazmi na jednotlivé časti (resp. body) odôvodnenia rozhodnutí súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu, ktoré ústavný súd nepovažuje za potrebné na tomto mieste citovať, keďže sú účastníkom konania nepochybne známe.

11. Najvyšší súd sa osobitne vysporiadal aj s námietkou sťažovateľa, ktorá sa týkala jeho vnosu do BSM a v súvislosti s ktorou namietal jednostranné, svojvoľné a účelové hodnotenie dôkazov (vyjadrenie sťažovateľa, rodičov, brata a čestné vyhlásenie rodičov sťažovateľa) v jeho neprospech. V tejto súvislosti najskôr zdôraznil, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu, a že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy (§ 442 CSP). S poukazom na recentnú judikatúru ústavného súdu, v zmysle ktorej preskúmanie logickej, funkčnej a teleologickej konzistentnosti hodnotenia dôkazov je súčasťou posudzovania práva na spravodlivý proces (sp. zn. III. ÚS 104/2022), však pristúpil k preskúmaniu hodnotenia vykonaných dôkazov s cieľom preskúmať, či nebolo natoľko mimo prípustného a logického rámca hodnotenia dôkazov, že by týmto procesným postupom súdu došlo k porušeniu práva sťažovateľa na spravodlivý proces.

11.1. Sporným bolo, či sťažovateľ preukázal vnos výlučných prostriedkov do spoločného domu v sume 111 000 eur, ohľadom ktorého tvrdil, že spočíva v darovaní finančných prostriedkov zo strany jeho rodičov výlučne sťažovateľovi, pričom podľa konajúcich súdov sa uvedené tvrdenia nepodarilo hodnoverne a nepochybne preukázať. Sťažovateľ podporil svoje tvrdenie čestným vyhlásením rodičov z 24. júna 2020, z ktorého vyplynulo, že suma 111 000 eur mu bola darovaná späťne v období rokov 1996 až 2017, a túto sumu sťažovateľ investoval do stavby. Najvyšší súd následne zosumarizoval jednotlivé výpovede svedkov. Výpoveď matky nepotvrdila obsah čestného vyhlásenia, dokonca sa súdom javilo, že nezodpovedá reálnej vedomosti svedkyni. Brat sťažovateľa sa nevedel vyjadriť k okolnostiam poskytnutej sumy a nebol svedkom odovzdávania

peňazi. Výpoveď otca bola podľa súdov ovplyvnená preukázanou súčinnosťou so sťažovateľom a jeho výpoveďou nebol dostatočne preukázaný ani obsah deklarovanych skutočností v čestnom prehlásení. Zároveň súdy zohľadnili časové okolnosti dodatočného spísania čestného prehlásenia sťažovateľom, motív jeho vyhotovenia, pochybnosti o jeho pravdivosti a nepreukázané konkrétne presuny z majetku rodičov do majetku sťažovateľa a následne do spoločného rodinného domu. To viedlo najvyšší súd k záveru, že v okolnostiach preskúmvanej veci niet ústavnoprávnych deficitov v rámci zisťovania skutkového stavu a že súdy nižších inštancií postupovali v súlade so základnými princípmi civilného sporového konania, najmä so zásadou voľného hodnotenia dôkazov a s princípmi všeobecnej spravodlivosti.

12. S ohľadom na uvedené závery ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa dovolaním sťažovateľa náležite zaoberal a posúdil ho ústavne akceptovateľným spôsobom. Podľa názoru ústavného súdu nemožno považovať napadnuté uznesenie za neodôvodnené, pričom neexistuje skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup či svojvoľné závery najvyššieho súdu [v medziach posudzovanej prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP]. Ústavný súd, vychádzajúc z obsahu odôvodnení rozhodnutí vo veci konajúcich súdov, nepovažuje riešenie a výsledok sporu za nespravodlivý, pričom na rozdiel od sťažovateľa považuje odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov za dostatočné, argumentačne konzistentné, rešpektujúce na vec dopadajúcu právnu úpravu v kontexte rozhodných skutočností. Preto možno uzavrieť, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom namietaných práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol ústavný súd reálne dospieť k záveru o ich porušení. Z uvedených dôvodov odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

13. Pokiaľ sťažovateľ polemizuje so zisteným skutkovým stavom, ústavný súd uvádza, že jeho vec bola posúdená v riadnom viacinstančnom konaní, pričom v procesnom postupe všeobecných súdov a ich skutkových zisteniach nie je nič, čo by oprávňovalo ústavný súd akokoľvek korigovať napadnuté rozhodnutia. Ústavná sťažnosť je tak iba nesúhlasom sťažovateľa so skutkovými zisteniami všeobecných súdov a opakovaním argumentov uplatňovaných v konaní pred nimi, z ktorých nevyplýva nič, čo by jeho sťažnostnú argumentáciu posúvalo do ústavnoprávne relevantnej roviny.

14. V súvislosti s prejavom nespokojnosti sťažovateľa s napadnutým rozhodnutím ústavný súd poukazuje na to, že základné právo na súdnu a inú právnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (IV. ÚS 329/04,

II. ÚS 106/05, III. ÚS 32/07, III. ÚS 302/09, III. ÚS 75/2010), čomu podľa názoru ústavného súdu učinili všeobecné súdy v danej kauze zadosť.

15. Vzhľadom na to, že ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, zaoberať sa ďalšími návrhmi v nej uplatnenými stratilo svoje opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. mája 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu